

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Les primeres guspipes

—Quitxalla, no sigueu imprudents, si no voleu que us facin córrer a vosaltres... i a mí.

L'onze de febrer

Banquets, vetllades, discursos, articles periodístics, velles banderes tricolors en els balcons dels casinos... Es l'onze de febrer.

La tradicional festa commemorativa del republicanisme espanyol ens produeix, ja fa anys, més que un sentiment d'alegria, una punyida de dolor. I és que, tot pensant en els dies de 1873, pensem en els dies d'ara. Veiem com s'allunya dins l'història la data triomfal de la República, i veiem també com s'allunyen les possibilitats de la seva restauració futura.

Per això els banquets, les vetllades, els articles i les banderes ens fan l'efecte de cerimònies fredes d'una religió en decadència. El republicanisme espanyol, recordant la data dels temps heroics, ens fa l'efecte d'un exèrcit desfet que recorda una victòria passada, tot sabent que no està en situació d'obtenir una victòria nova.

Heu's aquí la veritat tota nua. ¿No hi ha remei per aqueix mal? Si, que n'hi ha. L'ideal republicà està plenament justificat a Espanya, no solament per la seva virtut pròpia, sinó per la baixesa del règim present. El que cal, republicans amics, és renovar-se, és seguir nous camins, és fer que el republicanisme representi l'Espanya de demà, i no pas un troç més de la pobre Espanya d'avui.

Davant la facció

TOTA la grandesa de l'Onze de febrer, per a nosaltres, consisteix en ésser l'aniversari de la presa de possessió d'Espanya per sí mateixa. Fou la primera revolució de caràcter civil, emancipada de la tutela militar dels pronunciaments. I com Espanya no era encara digna d'aquell gest, la temptativa fracassà.

L'onze de febrer de 1917 s'escau en un moment d'incomparable intensitat històrica. Amèrica, en la seva capdal metròpoli, acaba d'incorporar-se al bloc magnífic de la civilització contra la barbarie. Aqueixa solidaritat, aqueix federalisme qui ajunta els pobles per una sola raó de dret, superior a l'egoisme immorral de les patries, equival a una superba proclamació de república, a una reducció de les jurisdiccions parcials i privatives dels Estats o cosa pública, noció universal en la que s'interessa l'esperit mateix qui justifica i origina les patries. Assistim als començos d'una tradició.

Però... Girem la vista al nostre entorn, i cerquem aquella autopotestat civil significada per l'acte de 1873. On ets, Espanya? El món és avui un planeta qui tanca un asteroide, sustret a la norma total. Aqueix asteroide és Alemanya, en el seu doble imperi, i amb l'escolta dels seus dos aliats rudíssims. Turquia i Bulgària. Tots els grans noms de la lliberació humana, l'Anglaterra de Gladstone, la Nord-Amèrica de Washington i Lincoln, heroica llibertadora de Cuba, la França d'inagotables generositats, l'Itàlia de Mazzini i Garibaldi, la Sud-Amèrica de Bolívar, totes han acudit a l'implícita assemblea de les comunals justícies; de les justícies internacionals, que, per ésser-ho, son vindicables per l'obligació moral de tota nació.

Però Espanya ha vist formar-se dins ella una nova facció; una veritable colònia moral de Alemanya, una pululació d'aquell parasitisme. I així com en el cas d'Alemanya i Àustria aqueixa demència tenia l'excusa de la ceguera patriòtica, a Espanya l'impuls era degut únicament a una innata simpatia de certes multituds pels procediments més horribles de l'agressió i la matança.

També a mi, com al senyor Unamuno, més d'un alemany se m'ha lamentat del brutal apriorisme dels nostres germanòfils. L'alemany conscient intenta negar les crueltats del seu poble; i veu, estupefacte, que el germanòfil exalta a Alemanya, precisament perquè executa aquelles crueltats. Seria curiós estudiar la gènesi psicològica de l'entusiasme dels nostres germanitzants. Ells no justifiquen les barbaries de guerra perquè les facin els alemanys; sinó que justifiquen i admiren els alemanys precisament perquè cometem aquelles barbaries. Al principi de la guerra, la germanofília era una adhesió negativa, nascuda no de l'afecte a una Alemanya absolutament desconeguda, sinó de l'odi a una França i una Anglaterra burdíssimament conegudes. Però vingué la invasió de Bèlgica; foren sabuts els horrors de Lovaina i Dinant, el bombeig de poblacions indefenses, els atentats dels submarins; i aleshores es conegué per fi una Ale-

manya plàstica i personalíssimament. I el nostre germanòfil va veure que aqueixa Alemanya «era bona»; era conforme amb les maldats condormides en l'interior d'ell mateix per la por a la coacció dels altres. Aquella Alemanya justificava i exalçava com heroïsmes les potencialitats de truculència que aquells subjectes contenien dins sí mateixos, ignorant-ho. La guerra, brutal i esglaiosa, els revelava els crims de que són capaços. Matava en la consciència d'aqueixes gents el tresor interior dels escrúpols. Els alliberava de tota postiga simulació de virtut.

L'efímera república espanyola va topar amb la resistència d'aqueixes propies gents; i va morir perquè era una flor massa delicada per a viure en aquest clima. ¿Haurem de dir també que la civilització ha adavançat el temps, i que és massa delicada per al veinatge del Cèsar?

GABRIEL ALOMAR

Neutraleries

FIXEM-NOS en lo que vé succeint d'un quan temps an aquesta part. Després, els comentaris que els faci tot aquell que se senti bon espanyol.

Espanya permet que les campanyes germanòfiles s'aguditzin fins a un extrem que provoca queixes ben fonamentades de la premsa aliada, i denuncia les caricatures i els escrits dels periòdics aliadofils espanyols que s'ocupen de la guerra.

Mentrestant Alemanya enfonza els nostres barcos.

Espanya acull generosa als alemanys fugitius del Camerón, vota un crèdit per a mantenir-los i permet que se'ls facin manifestacions de simpatia organitzades pels consuls de Alemanya. Els representants dels Imperis Centrals tenen vara alta en els governs civils i no's plany ocasió per a passar la mà pel avall als súbdits del Kaiser.

Mentrestant els submarins alemanys segueixen enfonzant els nostres indefensos barcos mercants.

Espanya fa els ulls grossos amb tot allò que favoreix als nostres bons amics. No veu que funcionen aparells de telegafia sense fils, que posen al corrent als submarins de la sortida dels nostres vaixells. Ignora que els submarins s'aprovisionen de benzina en les nostres costes. No sab que hi ha un servei organitzat, d'espies alemanys. Els servidors dels Imperis Centrals no troben cap obstacle a les seves tasques gens neutrals.

Mentrestant els nostres navilis continuen éssent torpedejats pels submarins alemanys.

Espanya de tant en tant protesta tímidament d'aquesta poca consideració dels teutons, però segueix amoixant-los i posant la dignitat nacional als peus de les quatre plo-

mes llogades de *El Tiempo*. La paraula neutralitat va canviant de mica en mica de significació i a força de exagerar-la ja's confon amb la cabroneria. Al cap-de-vall s'ençepega un gest gallard al respondre a la nota d'En Wilson.

I continua Alemanya, més sovint que mai, reventant a canonades a la nostra migrada marina mercant.

Per últim els Imperis Centrals, embogits per la seguretat de perdre, ens menacen amb torpedejar sense avis previ als barcos que's dirigeixin als ports de les nacions aliades i per a que vegin que la cosa va de serio enpaiten fins als barcos dedicats al comerç de cabotatge canonejant-los en nostres mateixes aigües jurisdiccionals.

Ni amb això Espanya veu prou motiu per a enfadar-se i torna a protestar tímidament, prudentment, neutralistament, esperant amb paciència la resposta d'Alemanya.

Que contestarà lo que vulgui quan li vagui però, mentrestant, seguirà enfonzant als barcos espanyols que topin amb els seus submarins encare que'ls nostres vaixells vagin carregats de *Dias Gráficos* i *Tribunas*.

JEPH DE JESPU

ENGRUNES

I.—EL PLAT FORT

La nota que Alemanya'n's ha adreçat és un menú excel·lent fet i acabat: el Kaiser s'ha entaulat a la fonda espanyola. La seva intenció es vista, vol dinar i com qu'està dejú, 's vol atipar, si pot, sense pagar el gasto de la fonda, golut, amb un estómac montgolfier, volia ans fer-hi cabre'l món enter, i ara un apet de l'onze de febrer humiliat l'acomenta.

Aveïam aquell dia quin serà, l'anyell rostit amb que s'afartarà, el barco que caurrà, el plat fort d'aquell dia.

II.—FINIQUIT

Amb quaranta quatre onzes de febrer clavats en el camí republicà, qui és un camí coster que'l desús matarà, jencare no n'hi ha prou poble abatut, poble afamat, pacient i miserable, encara no t'ha prou escorregut la colla infame eixida del establa, del pèlac corromput?

¿Quan trobaràs un dia al calendari que anul·li'l jorn gloriós d'un poble que ha baixat a perdulari i en lloc de sang té horxada dintre'l cos?

Prou parar taula perquè'ls discursaires cerquin amb la forquilla inspiració; prou obrí'l cor perquè al passar dels aires s'emportin la memòria i l'il·lusió.

A. COSTA I SENDRA

UNA IMPERTINENCIA

DEVEGADES, quan la «Lliga Regionalista» ha tingut veleitats cordials o fugitius puritanismes, les nostres plomes han posat al marge del gest que ens era grat una aprovació o bé un elogi. *La Veu de Catalunya* deu haver pres aquesta generositat espiritual nostra, per subordinació o desitjos d'augmentar la seva gris i domesticada clientela. Ens demana, ignorem amb quina autoritat, explicacions per creure lloable l'obra del ministre d'Hisenda senyor Alba, i gairebé exigeix aclareixi LA CAMPANA si el meu criteri reflexa dintre d'ella una opinió individual o col·lectiva.

Segurament que ha estat un escribà subaltern qui gosà fer-nos aquestes interrogacions impertinents. Si an algú pot respondre LA CAMPANA és als seus amics, no pas als adversaris; car tampoc ens escauria anar a preguntar a *La Veu* si la renilladora germanòfila d'En «Xenius» és compartida pel chor del diari regionalista. Mes l'ingenuu subaltern hauria d'haver-se'n enrecordat que LA CAMPANA, amb la meua firma i anònimament, ha defensat sempre el projecte d'impost sobre beneficis extraordinaris, de l'Alba, i gairebé tots els seus projectes econòmics,

mentres atacàvem, paralelment, an aquells «parvenus» i arribistes que intentaven crear un liberalisme palati i unitari, amb articles que *La Veu* reproduïa. ¿Per què, doncs, surt nomenant-nos correligionaris del comte de Caralt? Es com si nosaltres escrivíssim que els regionalistes segueixen la trajectòria mental del senyor Vidal i Ribas, per haver anat a Bilbao en la seva companyia—companyia de voluntaris parlamentaris al servei dels rics israelites. ¿El projecte del senyor Alba, és dolent? Si així ho creuen, fan bé els regionalistes, gent conservadora, en combatre'l, anant plegats amb catalanistes tan populars com el senyor Vidal i Ribas i el senyor Lacierva. ¿Que entranya una orientació d'economia revolucionaria? Nosaltres, si acceptem aquestes bondats seves, cauríem en deserció si no li oferíem una solidaritat.

Doncs ¿que no ha estat acusant-nos la «Lliga» de negatius sistemàtics i de refractaris a tota col·laboració positivista? ¿No fonamenta en aquests contactes per a forçar les possibilitats, tota la seva política? I ara que aplaudim a un governant, encoratjant-lo per a que decreti des del poder lo que venim demanant des de les nostres tribunes de platònics, ¿*La Veu* ens acusa d'errades orientacions i fins de terboles concomitancies? Quan En Canalejas projectà la seva llei de associacions, les esquerres li oferiren auxili, les dretes l'excomunicaren. Se complia una llei de gravetat política. Ara l'Alba llença un projecte amb ànima jacobina. Les dretes l'ataquen i nosaltres el defensem. Se torna a complir la llei de gravetat política. ¿Que l'Alba no té l'alçada d'En Lloyd George? Veritat, però veritat també que en té la voluntat, i així com En George ha trobat al seu costat als laboristes, l'Alba deu veure aprop seu la nostra democràcia. Tampoc En Cambó és un Parnell, ni menys un Kossut, ni un Martí, i malgrat les seves discretes proporcions nosaltres li dedicàrem alguna prosa pindàrica quan se redreçava enlairant la bandera de Catalunya, en lloc de la bossa dels naviers i dels exportadors.

Ara lamentem haver de combatre'l. En el Parc Güell ens anuncià una epifania nacionalista i la reclosió catalana, desenganyats de tota demanda de solidaritat feta per terres espanyoles. Després dels discursos del mes de juny de 1916, En Cambó no ha tornat a enrecordar-se'n de Catalunya en el Parlament. Si no se'ns otorguen les nostres reivindicacions, faràn de Parnells els nostres diputats—escrigué *La Veu*. Han fet de diputats per la Societat Econòmica d'Amics del País, han estat representants de la Cambra Industrial, però de la Catalunya nacionalista, no. No's discuteix la nostra llengua, sinó els cabals dels mil·lionaris. No's demana la derogació de la llei de jurisdiccions, sinó la de beneficis extraordinaris. No s'exigeixen les delegacions per la Mancomunitat, sinó les avares ordenacions de les normes econòmiques que danyen els interessos dels benaventurats. I quan trenquen la seva promesa, tornen a fer romiatge per Espanya, defensen el centim, no pas una ideologia.

Es clar que quan el senyor Alba presenti els projectes beneficiosos per a Catalunya *La Veu* els aplaudirà, i aleshores ¿s'haurà fet correligionaria del comte de Caralt? Otorgarà la defensa perquè aquells projectes coincidiràn amb les seves doctrines. Perquè coincideixen amb les nostres, defensem les econòmiques del ministre d'Hisenda. El redactor subaltern de *La Veu*, pateix una tonteria lamentable suposant que un periodista d'esquerra no pot defensar a un ministre d'Hisenda que exaspera als burgesos. Quan el senyor Cambó i la seva troupe, en els dies futurs, imposin exaccions crescudes als rics per a enfortir les llibertats catalanes, ponderarem al senyor Cambó i fins a la seva troupe. Aleshores, algún radical supervivent ens dirà que som correligionaris de qualsevol fabricant de la «Lliga» esdevingut comte.

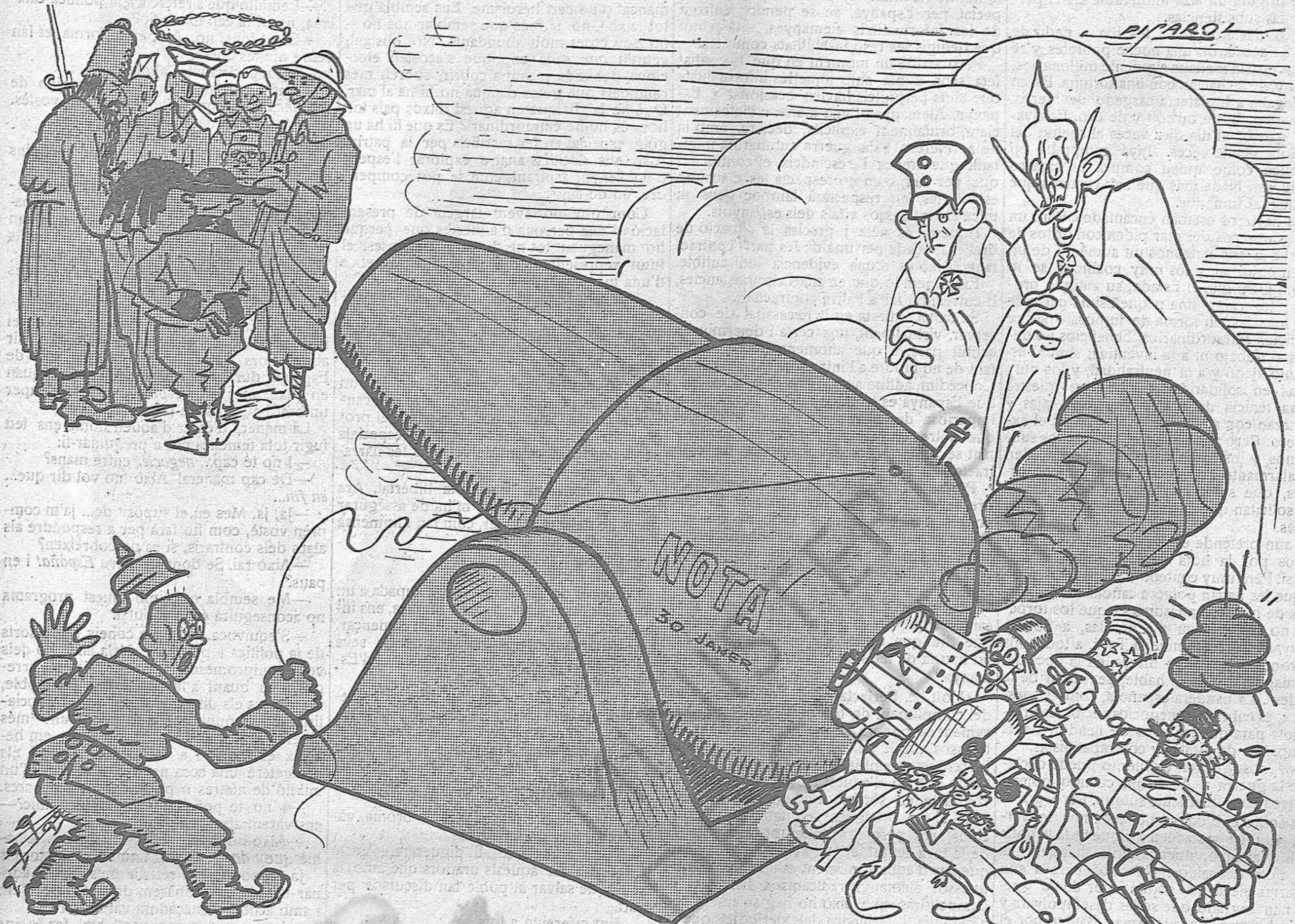
PARADOX

Dues notes:

Primera.—Respecte a si se poden resoldre les necessitats col·lectives cobrant sous de l'Estat, segurament poden donar fàcilment una resposta des del senyor Prat de la Riba a qualsevol nyèbit poètic de la «Lliga».

Segona.—Subratlleu el verb «angustiar» usat per mi, com un error de castellà—ésser castellà d'ensà que En Pérez de Ayala o l'Unamuno, o En Valle Inclán, o l'Araquistain allà, i aquí En «Xenius» escriuen de la guerra, pot començar a ésser un orgull,—ficat en escriptura catalana. El

Les excel·lències de la gran màquina guerrera

L'artiller germànic. —Diantrel!... Ara sí que l'he feta bona!... El tret m'ha sortit per la culata!..

verb «angustiar», consta en el diccionari d'En Saura i en el d'En Labernia i no retreiem el de l'Aladern, perquè, com el meu contradictor, és un filòleg deficient. Mentre l'Institut no publiqui el seu diccionari ja me permetran els senyors de *La Veu*, que a més de defensar el projecte de beneficis extraordinaris, usi el verb «angustiar».

L'Espanya, colonia tudesca

CAL que un poble arribi a un grau d'abjecció molt accentuat perquè toleri el que està tolerant Espanya als refugiats alemanys. Mai no s'havia vist el cas d'alguns milers d'homes estrangers (sembla que n'hi ha prop de 100.000) dedicats plenament a les feines d'espionatge, de ensibornament, de perturbació en la via pública i de preparació de desordres.

Els alemanys intervenen directament en la política espanyola. Amb el cor ple de llot i les butxaques plenes de diners, escampen la seva acció nefasta per tots els indrets de la terra hispànica, nova colonia que han conquistat a Europa mateix durant la guerra, mentre han anat perdent les seves colònies asiàtiques i africanes. Així, avui Espanya ocupa respecte dels alemanys el lloc que abans ocupava el Camerún o l'Àfrica oriental.

Tot això ho contempla el Govern i ho contemplen les autoritats amb una passi-

vitat que és difícil explicar-se. Aquí l'alemany és sagrat i omnipotent. Fa el que vol, atropella a qui vol, es dedica a tota mena de maniobres sedicioses i tèrboles. I se'l deixa fer. Està per damunt de la llei i de la sobirania espanyola. Gaudeix dels beneficis d'una extraterritorialitat augusta. Pel que es veu, les lleis espanyoles estan fetes per als pobres indígenes i per als estrangers vulgars, però no pas per als alemanys, raça superior, privilegiada, escollida per Déu—representant del Kaiser al cel, com ha dit l'Unamuno—a fi de organitzar i civilitzar el món per procediments de sang i de foc, els quals són criminals quant els usen els *apaches* i els lladres de camí ral, però que es-

devenen gloriosos i divins quan els usen els soldats de la imperial Alemanya.

Ara mateix s'han fet públics i s'han relatat amb tots els detalls, els treballs realitzats pels alemanys de Barcelona per a provocar un moviment obrer en pro de la neutralitat, és a dir, en pro d'Alemanya. Hi ha hagut entrevistes misterioses, i entregues de diners, i oferiments d'armes i municions. A més, és sabut que els alemanys tenen armes amagades, i fins abundant dinamita. El Govern, el governador i la policia ho saben. I ho permeten humilment, com si estessim resignats a que els alemanys facin el que els plagui en aquesta nova i còmoda colonia que han conquistat.—FULMEN

Providencia, los problemas de la falta de carbón y del exceso de producción frutícola se presentarán amenazadores e insolubles. Infinita gente de tierra y de mar y de debajo tierra quedará sin trabajo. Y el hambre hará presa en las regiones más ricas y más laboriosas de la Península. En el resto de España, como ya están acostumbrados a pasar sin comer, nada les vendrá de nuevo. Seguirán tan alegres y confiados cantando: *Mañica, el que no ha cenau—No nesecita guitarra;—Pa hacer música no tiene—Más que rascarse la panza.*

Sin embargo, en las mayores adversidades suele la fortuna depararnos algún consuelo. El consuelo en este caso nos lo proporciona el quebranto, el *lucrum cessans* que la nota alemana ha determinado en los negocios de los navieros. Todos saben que al estallar la guerra la marina mercante se hallaba subvencionada y protegida por el Estado. Las primas concedidas por la ley de comunicaciones marítimas se iban pagando religiosamente año por año. Mediante esos auxilios, nuestros navieros pudieron ir manteniendo a flote sus barquitos de papel. Pero estalla el conflicto internacional. Empiezan los torpedeamientos. Escasean las naves. Encarecen los fletes. Los trastos arrumbados en nuestros astilleros salen repintados al mar. No importa que a lo mejor se vaya uno a pique con toda la tripulación. El contrabando está enriqueciendo de un modo insolente e inmoral a los navieros, y éstos todo lo ven de color de oro. ¿Que naufraga una de esas tartanas flotantes? Mejor. Las Compañías aseguradoras lo pagarán como nuevo y como bueno. ¿Que se ahogan los tripulantes? Todo va bien. El pescado alimentado con carne humana es más sabroso. Sigán, pues, los argonautas en sus viajes a Inglaterra, que es donde está ahora el vellocino. Sin preocu-

Intervencionistas, sí; intervencionistas, no

LA última nota de Alemania a las potencias—¿potencias o impotencias?—neutrales sobre el bloqueo de las costas de Inglaterra, es un mero pelotazo en la barriga de este pobre monigote de pimpam pum que llamamos España. Afortunadamente el muñeco es de trapo y serrín y no siente los cantalazos; aunque sean tan desahorados, que le deshagan las tripas. Solamente, al recibir el golpe, inicia una voltearía grotesca, pero pronto vuelve a su inmovilidad y a su sonrisa idiota.

En una de esas caricaturas de naciones de la América del Sur, poblada por gentes tan inverosímiles, llaman a España el culo de Europa, y a los españoles la excreta. De esos Caines, de esos repugnantes antropófagos que se alimentan con la carne de emigración

que nosotros exportamos, debe de haber aprendido el kaiser a despreciarnos y a maltratarnos. I así, cuando no sabe cómo amenizar sus ocios, cuando le fallan todos los golpes que asesta contra Francia y contra Inglaterra, piensa: «¡puntapié a España!» *Kick to Popel* ¡parada en el culo al Papa!, que decían los luteranos ingleses. ¡Puntillazo a España! ¡Duro ahí que no pecol!

El último puntapié que Alemania nos ha largado, ha sido morrocotudo. Las señales de los clavos de su bota nos quedarán impresas largo tiempo en la carne. La interrupción del tráfico con Inglaterra agravará los males que la guerra nos ha ocasionado y hará que el malestar sea en España cada día más vivo y más hondo. La crisis de las subsistencia reagudizará. Entregados como estamos al deficiente gobierno de la divina

parse de si el desertar del comerç de cabotaje origina un alça intolerable en el preçio de las subsistències.

A los navieros todo les iba a pedir de boca. Se acostaron una noche pobretes y se levantaron a la mañana siguiente millonarios. En un viaje se hacían con una fortuna. Barco que llegaba a Inglaterra cargado de hierro, volvía cargado de carbón y de oro. Echavarría ganaba al día diez veces el sueldo del rey; Sota, veinte veces. Tayá compraba un periódico como quien compra un cigarro para fumar. Nada más que hay cigarros que se fuman al fumador.

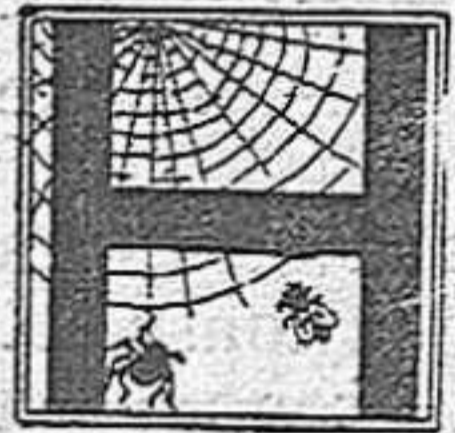
Los navieros estaban encantados. Pero un día, los obreros del mar piden con gritos de angustia a sus patronos un aumento de un real en el jornal, y los muy cochinos se lo niegan. Otro día, el Estado, su antiguo protector, les exige una pequeñísima parte de sus ganancias, en forma de impuesto sobre beneficios extraordinarios, beneficios no debidos al trabajo ni a la inventiva, sino al infortunio ajeno y a la neutralidad, y los muy piratas en solidaridad íntima con nuestra odiosa fenicia de acá, cierran sus cajas y amenazan con abanderar sus flotas en el extranjero. Pero arrecia la campaña de los submarinos, y los torpedeamientos se suceden con alarmante frecuencia. Y los cínicos canallas, que se lo han negado todo a la patria, solicitan que el Estado les asegure los barcos.

Y aun pretende esa gente que nos indignemos por la nota alemana. Muy indignados, sí. Pero muy contentos al mismo tiempo de que les hagan polvo a cañonazos sus caras de huevo. La lástima es que los torpedos no les estallen a Comillas, a Sota, a Echavarría, a Dómine, a Tayá, a todos los tiburones de nuestros mares, en la boca del estómago. Y no se hable de honor de la bandera. La bandera española, como se deshonra, es cubriendo negocios sucios, es prestándola para que les sirva de pendón a esas Compañías de piratas y contrabandistas.

Por nosotros el Gobierno puede declarar la guerra a Alemania cuando quiera. Motivos para intervenir sobran. Pero, por la nota sobre el bloque no debemos movernos. Aunque nos echen a pique toda la flota. Al fin y al cabo, nuestra flota mercante es una flota de saldos. Nuestros barcos son guitarras viejas que sólo a favor de la guerra han logrado que se las desempolvare y les embrearan las cuerdas. Batirse por el derecho y la civilización, sí. Batirse por el negocio, no. Pelear por Francia y por Bélgica, sí. Pelear por la España de la Transmediterránea, de la Transatlántica y de la Transcantábrica, no. Dar la vida por un ideal, sí. Darla por Comillas, por Sota, por Tayá, por la infame plutocracia del mar, nunca.

ANGEL SAMBLANCAT

La contestació

AQUÍ que en força de la no interrompuda Neutralitat espanyola que diu que diuen que ens ha anat tant bé, hi havia virtualment, tàcitament establert una mena de contracte entre els alemanys i els espanyols.

Per mor d'aquest contracte en que Espanya s'obligava—i ho ha complert—a respectar els interessos i les persones dels alemanys que aquí radiquessin, Alemanya venia obligada, per sa part, a respectar, en certa manera, els interessos vitals i positius d'Espanya.

Suposava aquest contracte—com tota llei de contractacions—una absoluta bona fe per part dels dos contractants. En aquesta bona fe, que presideix tota mena de contractes s'arrela precisament la més positiva fermandança de lo contractat.

En el cas concret i particular de que ara parlem, un dels contractants, i no precisament Espanya, havia ja algunes voltes vulnerat lo estatut. Ara un torpedeig, ara un barquet enfonsat, pessigollada aquí, moçada allà; eren petites transgressions que Espanya anà sofrint amb una mansuetut que apel·laríem de xai, si no tinguéssim por de que reclamessin els cabrits.

No obstant aquestes transgressions, malgrat aquests incumpliments de contracte,

com que Alemanya no havia declarat sa voluntat de rescindir-lo, el contracte fou respectat per Espanya, sense pendre, enfront de les informalitats alemanyes, una actitud que defugís les responsabilitats contretes.

Però arribà un moment en que no satisfeta sens dubte amb aquelles informalitats que tants perjudicis havien ocasionat a Espanya, Alemanya, d'una manera cínicament clara, brutalment explícita, declarà, amb la nota referent a la guerra submarina ilimitada que trenca i rescindeix el contracte i que, per tant, com no respecta les clàusules establertes, no respectarà tampoc gens ni mica els interessos vitals dels espanyols.

Aquesta és neta i precisa la situació de dret plantejada per una de les parts contractants. Això es d'una evidència indiscutible.

Examinem lo que, en aitals circumstancies, li correspon fer a l'altre contractant.

Se troba aquesta en la necessitat de conservar, virtualment, una certa i determinada actitud passiva que anomena neutral i per tant de no moure a l'infractora masses raons. Concedim, àdhuc això. Però és ben evident que Espanya es troba també en la necessitat imperiosa de defensar els seus interessos que l'altre contractant menaça, no acontentant-se amb una senzilla rescisió de contracte.

Pot ningú dubtar de lo que li pertoca de dret fer a Espanya en aital situació? Es que no resta ben clara la situació del qui veu menaçats sos interessos, perquè un brètol amb qui havia contractat no compleix lo pactat i defuig les responsabilitats que havia contret?

Trobant-se en aquest cas Espanya i passant per que no vulgui trencar la neutralitat que diu que diuen que ens ha anat tan bé, no hauria de fer sinó contestar a la nota alemanya:

«Molt bé. Perfectament. Tu et desentens del compliment de tes obligacions i em fas avinent de que no respectaràs els meus interessos. Molt bé. Perfectament. (Fins aquí la resposta sembla dictada per En Calvet.) Com que jo d'aquest teu incompliment de contracte en sortiria evidentment perjudicada si no prenguéss les naturals precaucions, em permetràs que tot prenent nota de la teva actitud, et faci avinent a mon torn que des d'aquest moment m'incanto dels interessos alemanys radicants a Espanya. Ja comprendràs que això ho faig solament per a garantia i fermandança dels perjudicis que la teva actitud pugui ocasionar-me. Després ja passarem comptes. Tant m'hauràs fet malbé, tant teu que jo m'embutxacaré. Crec que això que t'exposo—con muchísimo respeto—com el meu Alcalde de Zalamea—no trenca aquella polida neutralitat amb que sempre m'ha sigut grat tractar-te. A reveure.»

Crec, senyors, que an això ningú hi hauria tingut que dir, des de l'Armando Guerra a l'Hindenburg.

Amb això hauríem sigut homes; neutrals, però homes. Tot s'hauria arranjat de faiso convenient als interessos d'Espanya i de la neutralitat.

Aquesta resposta hauria tingut vaselina i virilitat.

En canvi, en mon concepte, la que tan laboriosament ha redactat el Govern Espanyol—*joh parto de los montes!*—sí té vaselina, no té virilitat.

I segurament En Romanones deu sapiguer de sobres que, sense virilitat, de poc serveix la vaselina!

Vulguin els déus que no en tinguem una dolorosa experiència, amb motiu d'aquesta dança i contradança de notes i contestacions!

MARCEL

TRETS DE L'EPOCA

L'aspirant a diputat

A nostre modo de veure, per a exercir amb consciència un càrrec públic, s'han de posseir, per una part, moltes altes qualitats de capacitat, d'honoradesa, d'independència espiritual i d'entusiasme per a fer coses, i de altra banda, per la llibertat individual que's

perd i per l'immensa responsabilitat que se adquireix, cal que el representant no estigui mancat d'un cert heroisme. Ens sembla que tot això—no fa més que semblar-nos-ho—no són coses molt abundants. No obstant, veureu que cada cop que s'acosten eleccions, per cada vacant a cobrir, sobren més candidats que gotes d'aigua no hi ha al mar. Què ho fa? Es que en aquest dioxos país tot-hom és home extraordinari? Es que hi ha un goig especial en fer sacrificis per la patria? Això ens decidí a anar a explorar l'esperit d'un senyor aspirant, com se pot comprendre, un de tants.

Com que portavem targeta de presentació d'una persona d'aquestes que perquè ho maneguen tot ne diuen prestigioses, el futur representant del poble ens va rebre d'una manera immillorable.

—El senyor que'l recomana—va començar per dir-nos—és un amic molt íntim. Amb això sol n'hi ha prou per a que vostè, des d'ara, pugui manar i disposar en aquesta casa.

—No desitjo tant. Gràcies. Com que un servidor és periodista i el públic ja està cansat de convencionalismes, vinc amb el propòsit de fer-li algunes preguntes especials per a donar un caient de veritat a les narracions que jo faci.

—Pot interrogar amb tota llibertat. Ara que, segons lo que sigui, m'ha de assegurar que s'ho deixarà al tinter, com fan l'immensa majoria dels que escriuen.

—Estigui tranquil.

—Molt bé.

I després de donar una llarga xupada a un riquíssim puro havano que's fumava, ens indicà amb la mirada que ja podíem començar.

—Primerament voldria sapiguer la seva autoritzada opinió sobre els problemes d'Espanya.

—Això són coses sense importància. Cregui-ho: no val la pena d'encaparrar-s'hi.

—Com? Vostè pensa que no són tan interessants les orientacions que's poden donar al país?

—Què vol que li digui! Són passa-temps de xerraires.

Amb el dubte de si anava de broma, vàrem optar per no fer-ne cas.

—Ja ho comprendre—li diguerem.—Vostè es refereix an aquests oradors que amb la excusa de salvar al poble fan discursos per sport.

—Em refereixo a tots.

—Bé. Vol dir que és home d'acció, en primer lloc. En Goethe té una idea molt maca sobre això. Diu que'l pensament i l'acció són com Raquel i Lia, que l'una era més graciosa, però l'altra més fecunda.

—No ens entendrem, si no enraona com les persones.

No sabérem què contestar-li. Com que la pausa es feia llarga, el nostre interlocutor prengué la paraula.

—No's sofoqui, per això. Nosaltres, els homes del dia, no hi estem fets amb aqueixes manies dels periodistes.

—Sí, es comprèn—contestàrem, per dir una cosa o altra.

I després, més inspirats:

—El cas és que els que escrivim generalitzem massa, devogades. Permet'm, doncs, que indagui la seva opinió sobre alguns problemes concrets. Què en pensa de les subsistències?

—Es una qüestió especial que no la tinc estudiada.

—Ja. I de l'emigració què en compta?

—Que si a Espanya tothom fos ric, no se emigraria.

—Lo que diu vostè és una observació magnífica. Però passem a un altre assumpte. Té alguna cosa per explicar referent a la reconstitució nacional?

—Lo mateix que de l'emigració.

—Que si tothom fós ric...

—Ningú patiria.

—Bravo! No obstant, els seus coneixements d'estadista—vàrem indicar-li—potser el faràn vacil·lar quan se presenti una votació.

—No ho cregui. El votar és fàcil. Cadascú se'n va amb els seus.

—I quins són els seus, per vostè?

—Jo soc monàrquic. M'agrada ésser dels que manen.

—Bé; però monàrquic liberal o conservador?

—Del cert, no ho sé. Els meus súbdits ja m'adjudiquen una etiqueta, però un hom

es decanta més a l'un costat o a l'altre, segons siguin els que governen.

—I en allò que's refereix a la política catalana, no hi fa cap excepció?

—En el fons, no. Ara, en la forma, es fan veure moltes coses.

—Me'n podria citar algunes?

—Ens dona alguns mal-de-caps això de la Mancu... la Mancunitat, que diuen vostès.

—Mancomunitat, voldrà dir.

—No li ve d'un pam.

—Ni d'un metre, pel cas. Però digui: quins són els mal-de-caps de què parlava?

—Ja veurà. Un ha de dir que s'estima Catalunya, que vol la llengua catalana, que patan-tim, que patan-tan... tot això que fan córrer els nacionalistes, i sinó n'hi ha molts que no'l voten, i adéu majoria!

Vàrem girar full, perquè els nirvis se'ns rebel·laven.

—I què pensa fer, quan sigui diputat?

—Psè! Enviar telegrams d'adhesió al rei i al President del Consell de ministres, dir als electors que'm preocupo de la sort de Espanya, dur levita i berret de copa de quan en quan, anar en *sleeping-car*, gastar paper timbrat i algún altre romanso.

La manera d'ésser d'aquell home ens feu fugir tota temença per a preguntar-li:

—I no té cap... negociet entre mans?

—De cap manera! Això no vol dir que... en fin...

—Ja, ja. Mes en el supòsit de... ja'm comprèn vostè, com ho farà per a respondre als atacs dels contraris, si es descobreixen?

—Això rai. Se dona un *viva España!* i en paus.

—Me sembla que amb aquest programa no aconseguirà ésser diputat.

—S'equivoca. Vostè no coneix els ressorts de la política i per això parla així. Lo dels vots compromesos, m'entén?... ja està arreglat. I en quant a la plataforma pel poble, als obrers els diré que quasi que soc socialista; als republicans que sóc d'allò més lliberal, i als catòlics, que cada dia em beneeix el Papa. I a les classes neutres els prometeré una cosa neutra: carreteres d'un mil·lió de metres o ponts de dos cents arcs.

—I no té por que no li diguin cínic?—ens vàrem atrevir a dir-li.

—Això ho deixo pels escrupulosos. L'home que mira prim mai farà res al món.

Ja no poguerem resistir més. Sense adonar-nos-en ens trobàrem drets davant d'ell, i amb actitud menaçadora vàrem dir-li:

—La comedia que vostè vol fer és indigna! La posaré al diari per a que tothom s'en enteri, per a que quan el vegin li escupin a la cara.

Però ell es posà a riure, ens mirà despectivament i va respondre:

—No es faci il·lusions, jove. Els diaris ningú els llegeix i només serveixen per a embolicar arengades.

I alçant el braç com una viga a punt de caure, va afegir:

—Fòra d'aquí! No vui gent tan bestia a casa!

No li deixàrem repetir. Ens sembla, lector, que tu, com nosaltres, tampoc t'haguéss rebaxat prosseguint la conversa amb persona tan admirable.

PERE LLOBERA

SONATA LI

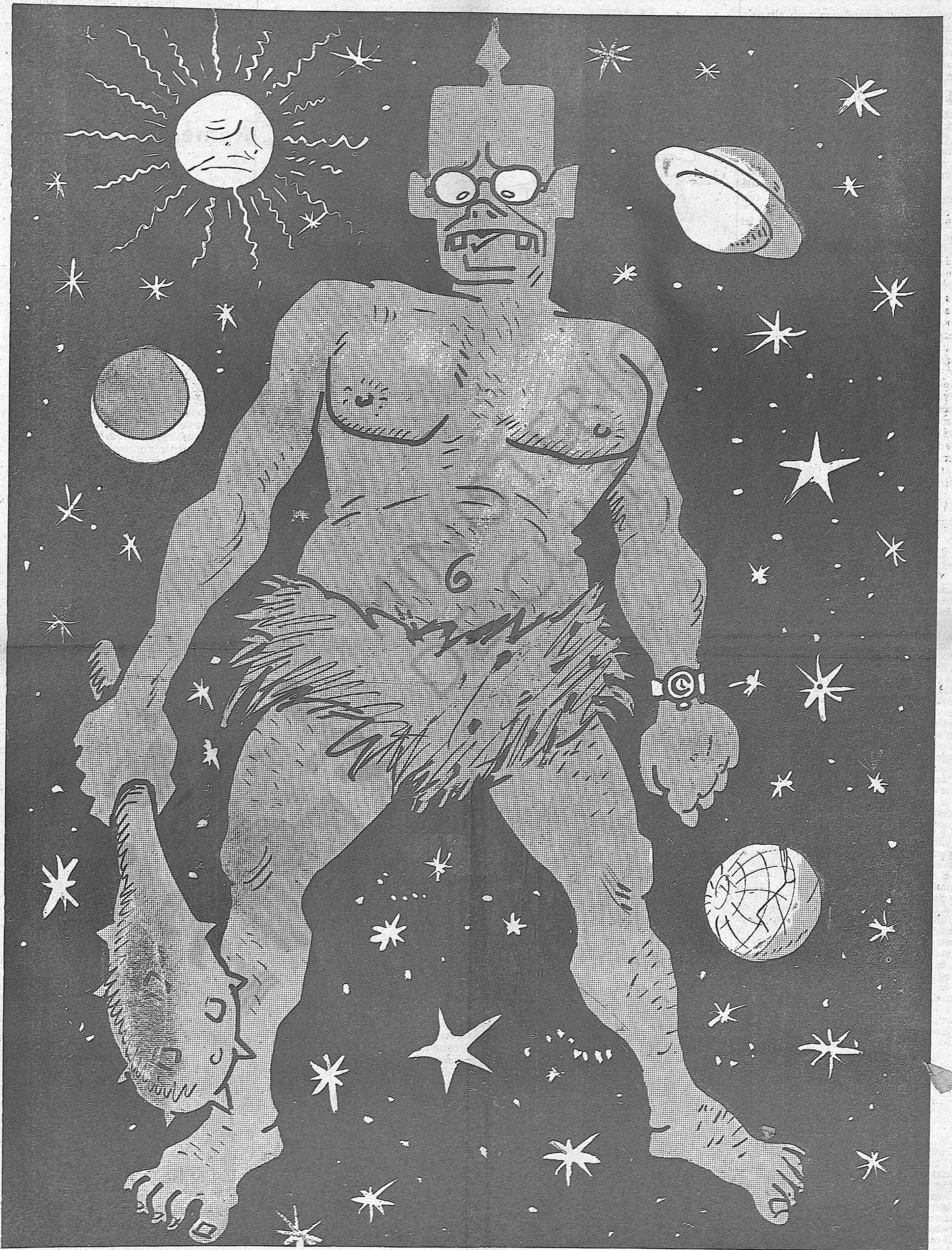

PARLEM de què? La veritat, tenia l'esperança de parlar-vos de una resposta enèrgica, d'un bell gest com el dels Estats Units, davant de l'última provocació alemanya; però el temps passa i no vé ni nota enèrgica ni actitud viril ni res.

La vaselina del senyor Dato ha untat tot el cos del comte de Romanones i així ja poden fer-li lo que no vulguin, no se'n sent. Pot-ser encara li dona gust.

I lo més empipador és que quasi tothom troba bé que les coses vagin per aquests viaranyes. La qüestió és no embolicar-se, ja s'ho faràn, nosaltres a caseta... Animals, més que animals!

En fi ja s'ho trobaràn. Pot ser sí que's pensen ésser més savis que En Wilson, pot-ser sí que's pensen que els interessos de l'Espanya són més considerables que els dels Estats Units. També se pensaren que els nos-

—Veiam... on és aqueix Déu que jo he invocat a totes hores?... on és?... on s'ha amagat?...

tres vaixells podien barallarse amb els dels yankees i efectivament la erraren.

Perfectament, ja tenim protegides les indústries, ara donaran permís a l'Alba perquè demani els diners que vulgui i tancarà el teatre, vui dir les Corts. Realment:

No hi ha ningú sota el Sol més feliç que l'espanyol.

Perquè pagar i no veure la funció no passa enlloc més que aquí.

A l'Ajuntament ja s'han ajuntat lerruxistes, lliberals i el Llanza. Si tenia de succeir! homes, si tenia de succeir. Quasi no és res tot un pressupost extraordinari. Els regidors s'han de preocupar administrant-lo, han de atendre a múltiples necessitats, han de... res, que com és extraordinari...

I ara parlem del temps i del fret; s'ha fet sentir la setmana dels barbuts! Quina manera de ploure i quina manera de fanguejar per aquests carrers de Barcelona. Neu a les muntanyes, aigua a ciutat i en la mar un temporal com feia temps no s'havia vist; res, que's va menjar mig Somorrostro i Pekin va patir molt. És una mala bestia la mar; quan se posa rabiosa sembla una criatura rebecca, crida, plora i trenca tot lo que té a mà, un no sab com aplacar-la perquè ignora d'on li vé el rampell, si és que té mal de ventre o si són ganas de cridar per aixamplar-se el pit. No s'hi pot fer res, els de playner son els pobres habitants d'aquelles miserables barraques, que ho han perdut tot.

I ara anem-se'n a veure l'Exposició a benefici dels voluntaris espanyols, pagarem el ralet d'entrada i hi tornarem demà i l'altre i l'altre.

Aul anem, encara que'ns ho tinguem de quitar de la beguda.

MORITZ XV

Notes de fóra

Palafrugell.—Anem fent notes. Que la insensibilitat moral de Palafrugell cada dia s'accentua més no hi ha que dubtar-ho; que'l comportament del diputat pel districte senyor Albert és cada dia més censurable, hi ha que creure-ho. Ara que la sincera i autoritzada ploma d'En Samblancat ha posat de relleu el comportament dels diputats que dient-se republicans es destaquen per la seva ganduleria i per la seva golafreria, ens ve a tom un fet que les consciències honrades d'aquesta vila no poden oblidar. Allavors de la huelga de la casa Torres varen passar coses entre dita casa i el «Centre Fraternal», que tothom sab, i que LA CAMPANA DE GRACIA no podria publicar. Solament el senyor Albert en el Congrés espanyol podia i tenia l'obligació de denunciar-los exigint responsabilitats. No sabem pas perquè va callar. Lo que sabem és que un home al comprometre's per a ésser dipositari de la confiança d'altres, sempre que hi hagi necessitat, té l'obligació de defensar-los pesi a qui pesi i caigui qui caigui.

Prat de Llobregat.—Ja ha parit la burra!, com vulgarment sol dir-se. Però en realitat el qui ha parit és el Comitè que fa poc temps va organitzar el nostre pare d'ànimes, donant-li el nom de neutralista. La cosa és un xic estranya, perquè tots els seus components porten calces i els treballs de concepció per part del mossèn no cal dir que hauran sigut costosos. El prenyat en qüestió ha sigut una forta germanofília que en forma de follets escampen arreu, pregonant les virtuts i cultura especial dels súbdits del Kaiser. El públic s'afanya a recullir dits papers per a penjar-los en el lloc excusat de casa seva i posar-hi lo més prompte possible el sagell, puig la creencia general és que no mereix altres honors tot lo que tingui olor de prússia. De bon principi el poble els deia «El Comitè de la por»; però ara, per haver amagat els seus intents, els hi diu «El Comitè del contrabando».

LA GRAN DIADA

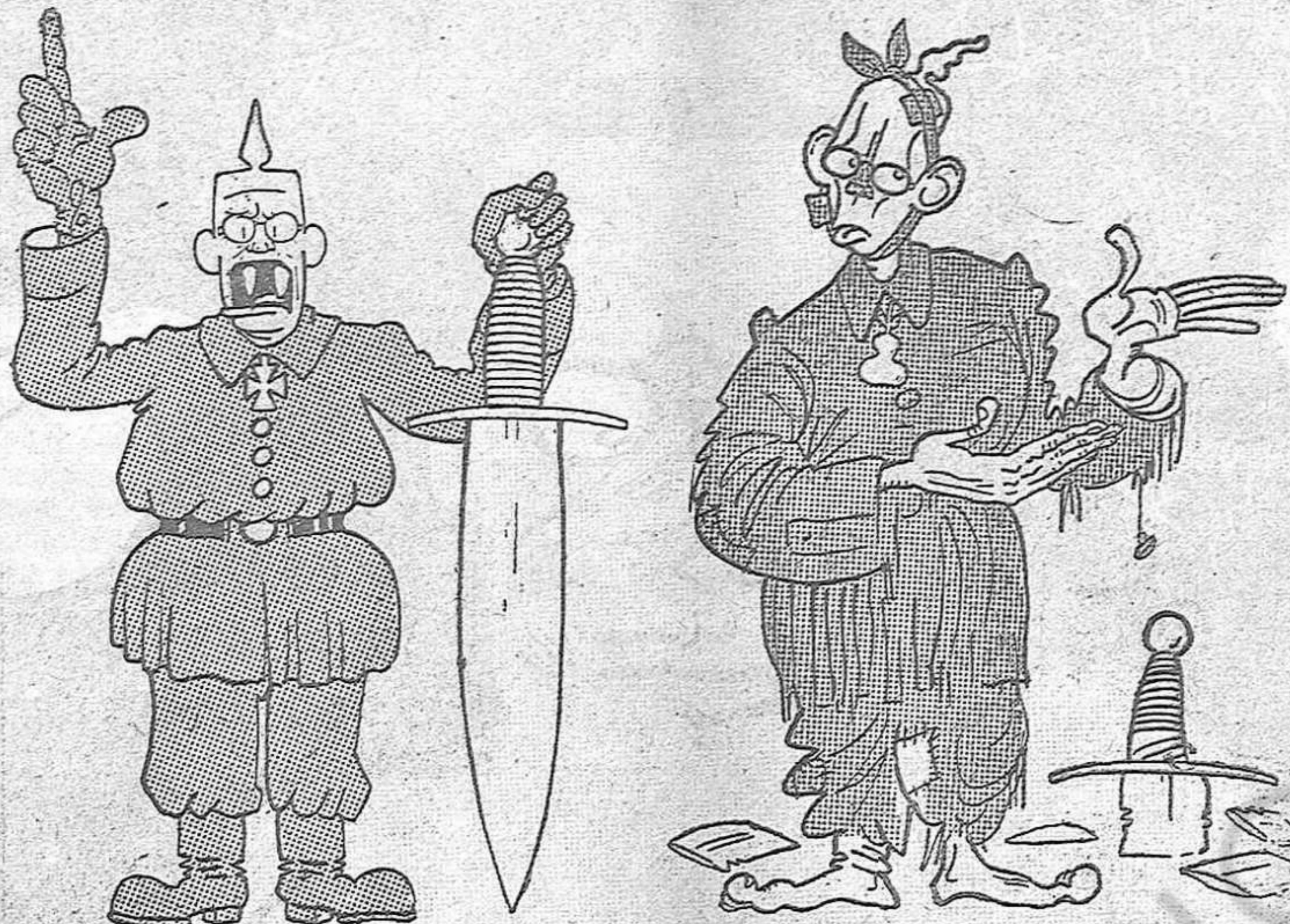
RECORDATORI

Demà, demà... ¿no heu vist el calendari? És l'onze de febrer, dia de glòria, la fetxa de més digna recordança que en els fulls brilla de la nostra història...

Cansat, vençut, el rei trenca-va el ceptre, de la corona fent renúncia pública, i mentre ell passava la frontera, el poble proclamava la República.

El record d'aquell fet extraordinari és dels que viuen sempre; res s'esborra. Així és com va naixre la República! (Lo que després passà deixem-ho corre.)

De ahir a avui

—Sí, senyor!... Un contra tots!

—Es clar!... Tots contra un!...

A TRAVÉS DEL TEMPS

D'aquella hermosa jornada ja fa quaranta quatre anys; quaranta quatre anys estèrils, que'l partit republicà ha malgastat barallant-se, fent lligues electorals, aixecant i enfonzant ídols, ungint i desungint caps, avui aplaudint a un *mano*, demà aclamant a un *barbián*, deixant-se pendre el pèl sempre i sense escarmentar mai.

PERÒ NO IMPORTA

La diada és la diada, i seríem uns ingrats si, per semblants nimietats, la deixéssim oblidada. Quan l'esperit està fret i la desil·lusió vessa, per escalfar-lo depressa res tan bõ com un banquet. Durant quaranta quatre anys (¡quasi mig sigle, es pot dir!) ¿no s'ha vingut fent-ho així, a pesar dels desenganys? Doncs, amunt!, que'l calendari torna a tocà a somatén. ¡A celebrar dignament el gloriós aniversari!...

PREPARATIUS

Tenim un local magnífic; còmodament assentades, hi caben cent vint persones, que ja és colla respectable. Hem demanat al fondista que als dos extrems de la sala hi col·loqui la República i les barres catalanes. Dels setanta dos casinos que celebren la veïllada, de segur que serà el nostre el que se'n durà la palma.

AH, DEMÀ!...

¡Quina festa vatúa el món!... Quan ja el xampany sigui avall, parlarem d'En Pi i Margall, d'En Costa i d'En Salmerón. Jurarem que no's pot torce nostra fè, i amb veu de trò direm tois plegats allò de que la unió fa la força. I ajuntats estretament en un abraç fraternal, llençarem com a final el viscal de reglament.

DESPRÉS...

Es disoldrà la concurrència, s'oblidarà aquell dolç moment i... a barallar-nos altra volta i a perdre el temps inútilment. Però, això sí; l'aniversari és ja «una fetxa» i no's perdrà: quan l'any vinent torni a marcar-lo, el tornarem a celebrà.

C. GUMA

Un cas de pertorbació

El cas del poble de Torrijos de Cañada, disposant-se a emigrar en massa a Amèrica, és un cas espanyol. Cas de neutralitat i caciquisme; cas de monarquia i afemellament, d'estupidesa general i de banditatge particular: dona la mesura justa dels graus de devoció que els governants espanyols senten pel seu poble i del gruix de la seva pell. Avesats a veure merces, sense ressò per les seves butxaques, tallen i cusen, disbauxen i gatzaregen a les costelles del burro esquimat i pacient.

Hi ha un altre cas, també espanyol, no tan trist, però digne de la política a l'us, lloca d'un caciquisme *tutti colori*. Al cor de Catalunya, a la mateixa província de Barcelona, hi ha una població bonica i fèrtil de la que n'han emigrat en poc temps bona colla de famílies.

Es una vila mig pagesa i mig industrial, no tan industrial com mereixeria ésser per la seva situació topogràfica i pels elements que la naturalesa li ha donat. Es Capellades.

Capellades té abundància d'aigües i no obstant, apart dugues dotzenes de fàbriques de paper, uns quants pintadors del de fumar, i una de teixits, no té on col·locar els seus obrers.

Mentres que Igualada, amb menys aigua, té un grapat de grans fàbriques on els treballadors hi troben el pa i poden fer-se respectar els seus drets, sapiguent que si se'ls tanca una fàbrica se'ls en obren dugues.

Capellades ha vingut sofrint d'una pila d'anys ençà, els tristos efectes d'uns quants enemics de l'engrandiment de la població, i quan han vingut persones disposades a establir un negoci, a aixecar les parets d'una fàbrica, han trobat qui els ha fet desistir desaconsellant-los, bescantant els obrers capelladins, suposant-los indoblegables, rebels a les exigències de la campana, mal avesats avesats amb les llibertats del preu fet de teixidors a la mà.

Recordi's, sinó, el cas del senyor Franch, qui volia urbanitzar la població; abans de dur a la pràctica els seus bons intents, es produí un furt a casa seva, furt escandalós, amb totes les característiques polítiques de quines en tantes ocasions han produït descalabres a tantes llars.

Ara la població té poca gent i l'indústria paperera, que no va de puja, no té els braços que necessita, i això succeeix perquè uns han canviat d'ofici i altres han abandonat la població en cerca de pa i seguretat personal.

Dongui's al poble obrer la confiança necessària establir i perllongant un regíme de tolerància i respecte, d'amor i apoi a quant contribueixi a l'engrandiment de la població, i veureu retornar les coses al seu lloc pertorbant.

I no pot confiar-se en l'immediata solució del conflicte de Capellades, fins que els de més amunt siguin sòrts a la veu dels enemics de la pau poblerina, reincidents en el trist ofici de delators.

J. COSTA I POMÉS

Remembrança amb sordina

La memorable data del 11 de febrer pot-ser no s'havia escaigut mai en un moment de tanta transcendència com l'actual, malgrat tants anys de celebrar àpats republicans i brindar acostumadament pel retorn d'aquella República—amb tanta facilitat perduda—sense mancar-hi les promeses esperançadores, les oracions plenes d'escalfor republicana i fins les estridències lògiques de la febre ideològica.

En l'any actual, que la data és en dia festiu i dona lloc a exterioritzar amb més facilitat els entusiasmes comprimits i guardats durant 365 dies en la guardiola dels esclats revolucionaris, sento una greu pena, perquè davant dels acontereiments; davant l'actitut de Germania que ens tracta com a *veritables amics de confiança*, tindrem de posar sordina en nostra parla; tindrem de desar la caixa dels trons per a una altra vegada i fins pot-ser ens privin aquests simpàtics banquets de *sis ralets* que constituïen l'alegria de la família republicana, del mateix mode que nostre Ponci sospèn conferències més necessàries ara que mai.

El meu sentiment i la meua pena creixen pensant amb aquells republicans que's veuen ja la commemoració aigualida i que no coneixen altre modo o no creuen oportuna altra celebració que'l banquet democràtic. Fins jo sento aquest any, vers desitjos d'entaular-me a festejar la diada menjant i bevent, tot i havent-ne sigut contrari sempre; però hi han coses que, bones o dolentes, s'encomanen, i altres que quan les veiem prohibides és quan les desitgem. Jo vaig creure l'any passat una *heretgia* commemorar la diada del 11 de febrer amb tiberis, i ho vaig fer públic amb uns sencills articles. Tots els republicans amics de fer patent la seva fè republicana, un cop cada any al menys, me donaren la raó... celebrant un sens fi de banquets que duraren tota la setmana. Per això, jo que anava contra la corrent de la riuada democràtica, confesso avui el meu erro i em dispo a menjar arròç de tots el àpats commemoratius. Amb una mica de bona voluntat i uns quants grams de bicarbonat, tot això és facilíssim. No ho fóra tant commemorar la República d'un altre mode més expressiu i més pràctic i fecond, però es veu que no són prou madurs els fruits de nostres camps i forçosament tenim d'entretenir-nos en examinar i anar fent comparacions entre l'ufana del planter de l'horta del veí i la del nostre. Així neix l'enveja i després la competència, perquè se'n endugui la fruita cualsevol vagamon que no ha tingut altra feina que collir-la.

Mentres els republicans somnien truites a manca de cosa més apetitosa, no podem menjar en nostres àpats col·lectius aquell gall que tenien alguns vestit amb *gorro frigio*. Anem fent com molts que s'aturen a contemplar uns aparadors del carrer de Ferrà, plens de riquíssimes viandes, no portant a la butxaca ni déu cèntims i pot-ser senten l'il·lusió de que per la vista es nodreix l'estómac. Nosaltres creiem transcendental l'àpet anyal i la consegüent pluja de discursos, i si aquest any ens el priven, tenim de fer quelcom que soni; perquè és impossible esperar tot un any. Qui sab qui serà viu, amb els mals vents que corren! Ademés, els utòpics que creiem que era un pecat atipar-se, riure, cridar i volguer salvar la patria en els extraordinaris moments de... sobretaula, hem resolt declarar-nos vençuts i disposats a imitar a tots els personatges culminants de la actual tragedia, que celebren banquet diari amb motiu de qualsevol cosa que sempre té de representar tristors.

Creo que no hi ha cap dret a suspendre'ns el nostre àpet commemoratiu, i pesi a qui pesi tindrà lloc; podran privar-nos de fer

discursos al·lusius a tal i tal cosa, però de menjar? Això fóra un atropellament intolerable. El nostre banquet se celebrarà encara que sigui amb sordina o imitant a la *troupe* Onofri.

Lo important és que després de satisfet l'estómac, els republicans vegin o esperin veure satisfet el cervell i també el cor nodrint-los per a poguer planejar aquella majestuosa figura que tant ens agrada però que tan lluny tenim de nosaltres.

Callats o amb brugit farem nostra feina; dejuns o ben tips, reunim-nos, veiem-nos, però alcem nostre pit per un ideal més humà i prescindint sempre del més petit egoisme.

CARLES COSTAS ALVAREZ

De l'hora actual

DESPRES de la nota alemanya, que ha vingut a ésser, a seguit de tantes i tantes *proeses* dels alemanys, la rúbrica definitiva, el segell autèntic amb que ha afirmat i confrontat davant del món enter la seva situació de venciment i la seva mala fe; la situació creada a Espanya ha permès registrar alguns fenòmens curiosíssims.

No és el més petit ni el menys digne de consideració el que ofereix la ridícula i estúpida germanofília espanyola canviant de postura envers En Wilson i agafant-se, morta d'astorament, a la recordança carrinclona i buida de sentit històric modern del *Maine*, de Cuba i Filipines. Se necessita posseir una inconmensurable dosi de desconeixement de l'actualitat, de mala fe històrica, per a treure, en els dies d'avui, com una raó de pes, com un argument de força, la frase, ja afortunadament retirada de la circulació viva i intel·lectual, de «acordós del *Maine*».

Suposem per un moment que aquesta frase tingués alguna eficàcia fonda i veritable, ben arrelada, no sols en la patrioteria cridanera i buida dels qui ja mai saben de què van. Suposem que tanqués una significança històrica de positius valors transcendents. Suposem, encara—ja és suposar,—que en la realitat palpitant i viva de l'Historia tingués aquesta frase la força d'un d'aquells aconeximents que senyalen una derivació afermada a lo llarg del temps.

Suposat tot això, admeses per un moment totes aquestes impossibilitats, quin lligam etern d'espiritualitat històrica, quina llei de paritat humana, quina mena de llaçades de comuna significació lligaria aquests dos fets, el del *Maine* en la guerra ianqui-espanyola i el de la intervenció a la guerra europea?

Hi ha acàs alguna semblança d'arrels, de motius, àdhuc de derivacions en aquests fets per a que pugui l'un servir de precedent, d'apoi, d'ensenyança, reflectant-se damunt de l'altre?

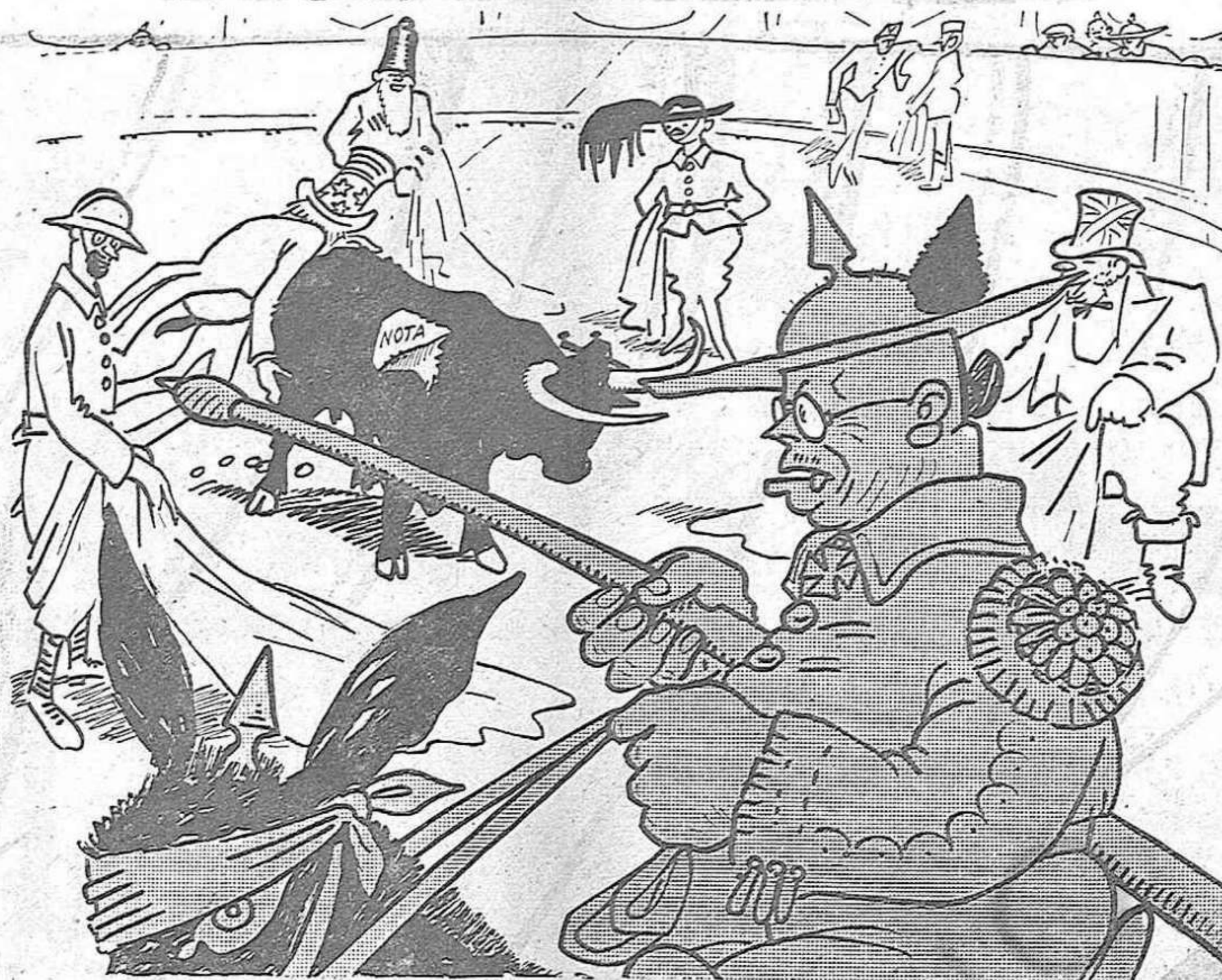
Es clar, que tal com avui estan les coses, aquest *truc* germanòfil dels nostres troglodites—segons els denominà l'Unamuno, científicament—careix en absolut d'importància, però calia fer-lo remarcar perquè demostra ben palesament i clara l'estultícia pintoresca d'aquesta part d'opinió—diguem-ne opinió—espanyola que, obligada per les pressions d'una opinió estrangera, fa damunt la corda fluixa d'una detestable apariència de premsa, grotesques funambuleries amb ses propies imbecilitats.

Cal advertir també que aquesta part d'opinió (l) va minvant d'ençà que'ls alemanys perden. Però aquells senyalats amb l'estigma de la seva voluntaria o imposada germanofília no trobaran mai més aquella serenitat de judici, aquella consideració d'altri que boja-ment perderen al entregar-se després de les seves cavilacions de rumians, a l'admiració dels desatentats barbres bel·licorosos.

Avui el món és dels altres, perquè mai deixaren de dominar-lo espiritualment.

JORDI

A la plaça de toros internacional

Un brau que no admet piques

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 1 AL 8 DE FEBRER DE 1917

Per terra

Als fronts rus, italià i de Macedònia, no hi ha hagut modificacions importants. En el front occidental, l'activitat de l'artilleria i de les patulles, segueix éssent gran, la qual cosa anuncia propers esdeveniments sensacionals. Els anglesos s'han apoderat del poble de Grondcouit, a la regió nord del Somme.

Al front romanès la lluita ha parat quasi per complet. El fret i la neu han contribuït a aquest resultat; però la causa principal és que els austro-germano-turco-búlgars no es veuen amb coratge de forçar la línia del Sereih.

A la Mesopotàmia, segueixen els èxits dels anglesos, que cada dia posen en situació més compromesa la plaça turca de Kut-el-Amara.

Per mar

Res a senyalar.

Per l'aire

Continúa regnant al front occidental una grossa activitat aèria.

Una esquadra d'aeroplans anglesos ha bombardejat el port de Bruges, tirant bombes damunt els docks i damunt els torpeders alemanys allí refugiats.

MMEDIATAMENT després de sapiguda la nota dels alemanys, quan encara no se sabia el *tó* de la contesta d'Espanya, corregué una gran por, un pànic indescriptible. a lo llarg de la premsa germanòfila.

Es natural! Si es declarava la guerra, adeu periòdics alemanys escrits en castellà! Ve't-aquí el record del *Maine*! Analogia de naufragis.

El discurs al·liadofil i lluminós de l'Unamuno no l'han pogut païr els germanòfils. Ja'ns en hem fet càrrec. «No se hizo la miel...»

En Cambó feu unes declaracions bel·licoroses. Al primer torpedejament d'un barco espanyol, declaració de guerra a Alemanya. ¿I doncs tot allò que deia malparlant de Bèlgica? ¡Ja's coneix que aleshores no havia parlat amb els financers de Bilbao!

En Lerroux ha fet declaracions intervencionistes... a París.

Ve't-aquí un home que sempre fa declaracions fóra de lloc.

Al nostre Ajuntament—tant Excelentíssim com votès vulguin—hi ha hagut gran maror per causa d'un pressupost. (Això, entre parèntesi, els hi passa a molts barcelonins en l'interior de les *llars il·lurs*.) Doncs, sí, els radicals i els liberals volen fer desseguida un presopost de seixanta mil·lions i an els regionalistes els hi sembla molt.

Francament, a nosaltres també.

Ja abans de donar a conèixer la contestació d'Espanya a la nota dels alemanys, En Romanones parlà de *vaselina*.

Es una manera com qualsevol altra de preparar l'opinió, una mena de *penetración pacífica*. Aixís ha sigut després més fàcil d'empastar el *paste*.

De la secció de telegrams de *La Vanguardia*: «Cádiz.—En Jerez la crisi continúa aguda por la persistència del mal tiempo.»

«En Chiclana se ha establecido una cocina económica para los obreros parados de la provincia.» Ara vé lo bò:

«Todos los partidos siguen los preparativos para las próximas elecciones de diputados provinciales.»

Aquest telegrama és ben característic. En mig de la fam, els partits senten preocupacions electoreres: Admirable política espanyola!

El telegrama acaba dient: «La lucha promete ser empeñada.» ¿Vol dir que'ls matalassos no?

El comte de Santa Maria ora pro nobis de Pomés ha donat unes conferències a l'església de Santa Agna.

Però que és capellà aqueix home? No més li falta la coroneta al cap. Si no que es van equivocar i li van posar de les grosses.

Aviat ne tindrem tantes com *La Lucha*. Ha sigut denunciat el darrer número de LA CAMPANA DE GRACIA.

Aquesta vegada ha sigut, segons el senyor fiscal, «por escándalo al dogma católico.» Ja ho veuen, escándalo!...

I això que l'article del nostre Samblancat no era pas gens cridaner. Els escandalosos són els que'ns tenen el dit al ull, que no paren de moure xivarri.

Però ja vindran, ja vindran a bordo a menjar galeta. I quan siguin a bordo, un o altre es cuidarà de torpedejar-los.

Moixiganges. S'ha inaugurat amb tota pompa la Joventut de Acció Lliberal Monàrquica. De la festa del debut, que diuen que fou molt concorreguda—quatre sorges i un cabo—no'n resten com a record sinó tres crits:

—Visca el Rei!
—Visca el comte de la pota coixa!
—Visca Espanya!
Ignorem lo que'ls presents al acte varen respondre.

Però sabem de sobres lo que les veritables joventuts haurien contestat.

Quan escrivim aquestes ratlles el Govern ha esquivat una dificultat i no hi ha crisi. En la reunió dels caps de minoria se l'hi ha permès que segueixi vivint.

Crec que les minories, ara per ara, han fet bé.

Com cada any, hi han anunciats alguns banquets de republicans per a commemorar la República.

Amb la poca sangüeta que corre i amb la molta neu que ha caigut aqueixos dies, ens temem que'ls tals actes resultaran bastant frets.

Llegeixo:

«El señor arzobispo de Tarragona ha determinado celebrar Ordenes generales el día 3 del próximo marzo.»

Si el senyor arquebisbe fós aquí a Barcelona, ja se'n guardaria prou.

Aquí, el dia 3 de març tot-hom té altra feina. Aquí fins els que tenen de celebrar ordres se'n van, aquell dia, a fer xerinxola a Sant Medí.

A Castellón les *forces vives* de la ciutat telegrafieren al Govern, exposant-li la crítica situació per que atravessa.

I diuen els diaris que'n Romanones i En Gasset contestaren amb el *telegrama acostumbrado*.

¡A Castellón els hi devia fer una gracia!

Encara no se sab de què va la resposta d'Espanya. No més sabem que te sis paràgrafs i que fou escrita en castellà. Se veu que no són els idiomes el fort del Govern.

Veiam si ara, al traduir-los, els alemanys faràn un embull!

Pobres capellans pobres!

Diu un butlletí de notes eclesiàstiques: «En el Hospital de la Santa Cruz ha fallecido el reverendo P. V. ex-párroco de Canyellas.»

Ja ho diu el ditxo: Val més ésser cap de lluç que cúa d'arengada.

Oi, senyors bisbes?

De un altre butlletí carconda: «Se halla vacante una canongia en la Santa Catedral de Ibiza.»

Una canongia a Ibiça? No s'amoïnin.

Ja s'encarregarà d'omplir-la algun dels bel·ligerants.

A l'últim!

Finalment, després de molts estúpids aplaques, ha sigut concedida la llibertat al ex cabo Gironés.

Ell en persona va venir l'altre dia a la nostra Redacció per a estrenyè'ns la mà i per a donar-nos les gracies amb motiu de la nostra col·laboració en la petició del seu indult.

No hi ha de què. L'enhorabona.

Un busca-raons, dos quartos. *El Correo Español*, diari carlí de professió i germanòfil per *dietantisme*, anuncia que «un submarí anglès ha torpedejat a un vaixell espanyol.»

Home, home!... Vaia un entreteniment en aquestes hores!...

Mireu que anar a buscar una agulla en un paller!

I lo bò és que aquí no hi ha ni paller ni agulla. Tota la palla és als ulls dels astorats amics dels barbres culturals.

I un bè negre.

Els regidors liberals monàrquics demanen que en els pressupostos extraordinaris del nostre Ajuntament s'hi afegeixi una partida de quatre mil·lions de pessetes per a la construcció d'un palau destinat al rei.

Apa, buenas! ¿Què's creuen que'ls guanyem robant, els quartos, els barcelonins?

Que'l portin al «Continental» o «Sant Agustí»; o a «Cán Simón», que fan raccions de sisos i abundantes.

El celebrat escriptor Richepin va anar una volta a Provença a visitar al famós poeta i naturalista H. Fabre.

De sobre-taula, començaren a parlar de temes metafísics i en Richepin preguntà:

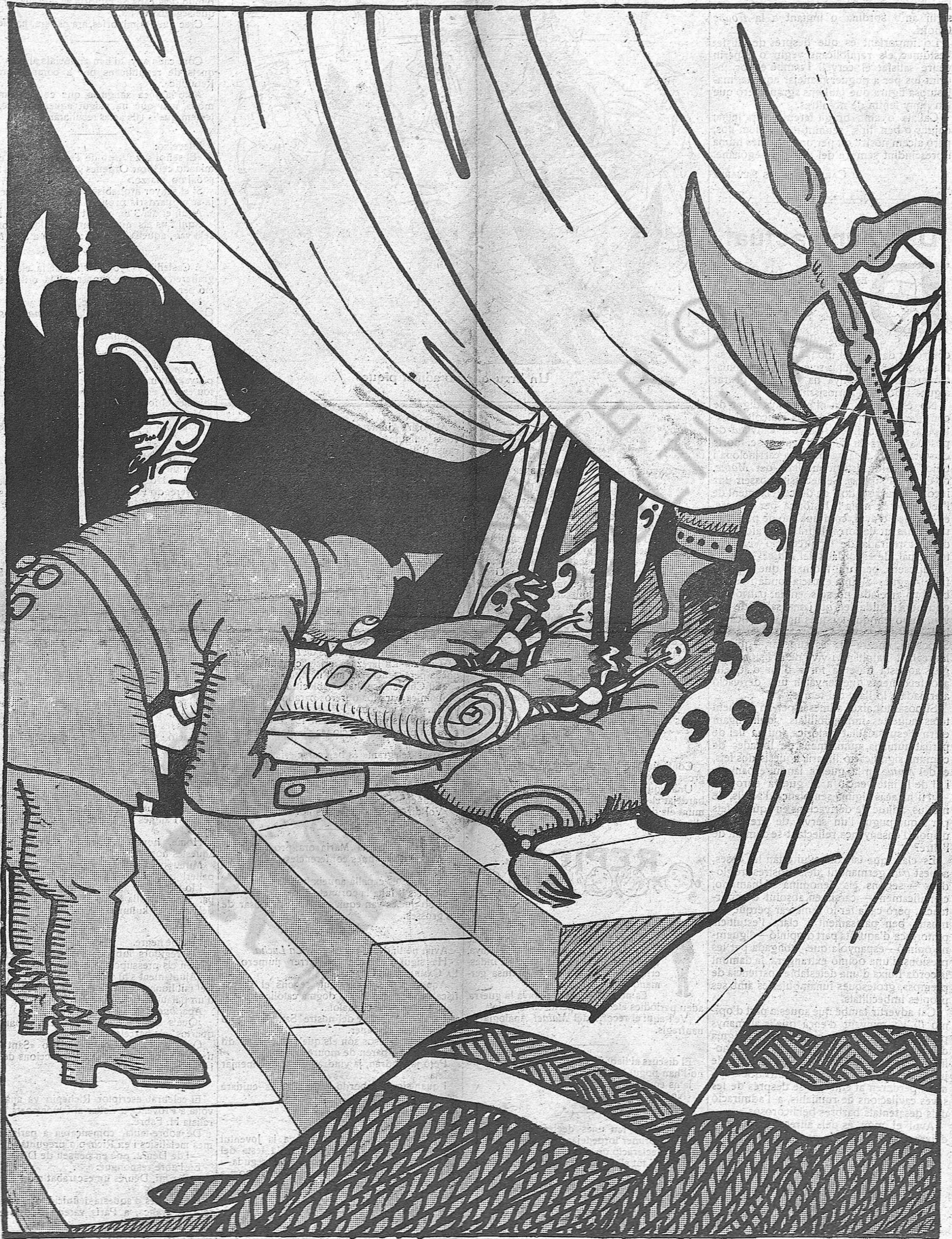
—I de Déu?... què en penseu de Déu?

En Fabre respongué:

—Per mi, Déu és un escarabat molt hermós, i res més.

De resultes d'aquesta definició, que va córrer tota la França, a París varen fer-se novenes i tridius expiatoris.

LA RECOMPENSA

—En premi i agraïment a la bona acollida que en la vostra terra han tingut els nostres súbdits, aquí teniu això.